

מעשה מרבינו הקדוש הבעל שם טוב, זכר לברכה זי"ע [זכותו יגן עלינו] שסיפר הגאון הקדוש האלקי רשכב"ה [רבן של כל בני הגולה] מו"ר [מורנו ורבנו רבי] אברהם יהושע העשיל זכר צדיק לברכה מאפטא בעת היותו בבארדיעשוב:

מעשה שנסע הבעש"ט ז"ל עם התלמידים שלו באיזה נסיעה, ומדי עברו התאכסן אצל מוכסן אחד ממקורביו בכפר שהייתה איזו פרסאות מבראד הבירה. ויקבלו המוכסן בכבוד גדול כאשר יאתה לו ויעש לכבודו משתה גדול ולכל הבאים אתו. ויהי

טרם הפרד הבעל שם טוב ז"ל מאתו, אמר להמוכסן: "שאל ממני איזה מבוקש הנצרך לך." ויען לו: "הודות לה' כי חנני וכי יש לי כל ואין לי מה לבקש מכבוד קדושתו." ויאמר לו הבעש"ט: "אם כן אשאל מאתך שאלה קטנה, אל תשיב את פני." ויען לו המוכסן: "הלא בגופי ומאודי מוכן אני לשרת לכ"ק [לכבוד קדושתו] לכל אשר יצוה אדוני עלי, וחלילה לי להשיב פניו הקי' [הקדושים]." ו[נ]שב הבעש"ט אצל השולחן ויכתב מכתב ויקמטהו [=קיפל אותו] ויחתום אותו בחתימתו ועל האדרעס [הכתובת] לקי' [לקהילת] בראד, להפרנסי חדש מהרבני מוה' [מורנו ורבנו הרב] כו' והרבני מוה' [מורנו ורבנו הרב] וכו', ויושב המכתב להמוכסן ויאמר לו: "רצוני כי אתה בעצמך תובילו לבראד." ויקח המוכסן את המכתב מידו הקדושה ויטמנהו בצלחתו העליונה שאצל לבו, ויאמר לו: "כן אעשה תיכף." ויאמר לו הבעש"ט: "רצוני לנסוע תיכף. מסתמא תיסע ללות [ללוות] אותי?" "כן הוא." ענהו המוכסן

מעשה מרבינו הקדוש הבעל שם טוב זכר לברכה זי"ע שסיפר הגאון הקדוש האלקי רשכב"ה מוה' אברהם יהושע העשיל זכר צדיק לברכה מאפטא בעת היותו בבארדיעשוב:

מעשה שנסע הבעש"ט ז"ל עם התלמידים שלו באיזה נסיעה ומדי עברו התאכסן אצל מוכסן אחד ממקורביו בכפר שהייתה איזו פרסאות מבראד הבירה. ויקבלו המוכסן בכבוד גדול כאשר יאתה לו ויעש לכבודו משתה גדול ולכל הבאים אתו ויהי טרם הפרד הבעל שם טוב ז"ל מאתו אמר להמוכסן שאל ממני איזה מבוקש הנצרך לך ויען לו הודות לה' כי חנני וכי יש לי כל ואין לי מה לבקש מכבוד קדושתו ויאמר לו הבעש"ט אם כן אשאל מאתך שאלה קטנה אל תשיב את פני ויען לו המוכסן הלא בגופי ומאודי מוכן אני לשרת לכ"ק לכל אשר יצוה אדוני עלי וחלילה לי להשיב פניו הקי'. ושב הבעש"ט אצל השולחן ויכתב מכתב ויקמטהו ויחתום אותו בחתימתו ועל האדרעס כתב לקי' בראד להפרנסי חדש מהרבני מוה' כו' וסרבי מוה' וכו' ויושב המכתב להמוכסן ויאמר לו רצוני כי אתה בעצמך תובילו לבראד ויקח המוכסן את המכתב מידו הקדושה ויטמנהו בצלחתו העליונה שאצל לבו ויאמר לו כן אעשה תיכף לנסוע תיכף מסתמא תיסע ללות אותי? כן הוא ענהו המוכסן

טרם הפרד הבעל שם טוב ז"ל מאתו, אמר להמוכסן: "שאל ממני איזה מבוקש הנצרך לך." ויען לו: "הודות לה' כי חנני וכי יש לי כל ואין לי מה לבקש מכבוד קדושתו." ויאמר לו הבעש"ט: "אם כן אשאל מאתך שאלה קטנה, אל תשיב את פני." ויען לו המוכסן: "הלא בגופי ומאודי מוכן אני לשרת לכ"ק [לכבוד קדושתו] לכל אשר יצוה אדוני עלי, וחלילה לי להשיב פניו הקי' [הקדושים]." ו[נ]שב הבעש"ט אצל השולחן ויכתב מכתב ויקמטהו [=קיפל אותו] ויחתום אותו בחתימתו ועל האדרעס [הכתובת] לקי' [לקהילת] בראד, להפרנסי חדש מהרבני מוה' [מורנו ורבנו הרב] כו' והרבני מוה' [מורנו ורבנו הרב] וכו', ויושב המכתב להמוכסן ויאמר לו: "רצוני כי אתה בעצמך תובילו לבראד." ויקח המוכסן את המכתב מידו הקדושה ויטמנהו בצלחתו העליונה שאצל לבו, ויאמר לו: "כן אעשה תיכף." ויאמר לו הבעש"ט: "רצוני לנסוע תיכף. מסתמא תיסע ללות [ללוות] אותי?" "כן הוא." ענהו המוכסן

וירץ במהירות לקחת רצועות הסוסים והכלים לחבוש את סוסיו. וכאשר שחה המוכסן אצל הארגז אשר עמד בהאסקלאד [2] שחוץ לביתו, נפל המכתב מצלחתו לתוך הארגז, והמוכסן לא ידע ויחבוש את סוסיו וילוח את הבעש"ט ויחזור לביתו ועל המכתב שכח לגמרי ואח"כ היה עוד הפעם אצל הבעש"ט ולא דרש ממנו הבעש"ט מאומה אודות המכתב. והיה כי ארכו הימים ונגזו ארון הק' [הקודש] כי עלה רבינו הבעש"ט לשמים, אז סבב הגלגל על המוכסן הנ"ל וירד ממצבו מטה מטה עד כי העני מאד ומכר כל אשר לו לפרנסי [לפרנסת] ביתו. וימשכו הדברים האלה ימים רבים עד מלאת שבע עשרה שנה אחרי הסתלקותו של הבעש"ט הק' [הקדוש]. והיה היום וילך המוכסן הנ"ל לראות אם נותר בו עוד איזה דבר למכרו עבור חיות נפשו. ויוריק את כל הארגז והנה על קרקע הארגז מונח המכתב הק' [הקדוש]. וישתומם המוכסן בראותו ויפול לבו בקרבו כאשר הכיר את כתיבת יד קודש שלו, ויאמר: ידעתי מאין הובא

וירץ במהירות לקחת רצועות הסוסים והכלים לחבוש את סוסיו וכאשר שחה המוכסן אצל הארגז אשר עמד בהאסקלאד שחוץ לביתו נפל המכתב מצלחתו לתוך הארגז והמוכסן לא ידע ויחבוש את סוסיו וילוח את הבעש"ט ויחזור לביתו ועל המכתב שכח לגמרי ואח"כ היה עוד הפעם אצל הבעש"ט ולא דרש ממנו הבעש"ט מאומה אודות המכתב. והיה כי ארכו הימים ונגזו ארון הק' [הקודש] כי עלה רבינו הבעש"ט לשמים אז סבב הגלגל על המוכסן הנ"ל וירד ממצבו מטה מטה עד כי העני מאד ומכר כל אשר לו לפרנסי [לפרנסת] ביתו. וימשכו הדברים האלה ימים רבים עד מלאת שבע עשרה שנה אחרי הסתלקותו של הבעש"ט הק' [הקדוש]. והיה היום וילך המוכסן הנ"ל לראות אם נותר בו עוד איזה דבר למכרו עבור חיות נפשו. ויוריק את כל הארגז והנה על קרקע הארגז מונח המכתב הק' [הקדוש]. וישתומם המוכסן בראותו ויפול לבו בקרבו כאשר הכיר את כתיבת יד קודש שלו, ויאמר: ידעתי מאין הובא

לי רוע מזלי ועל מה סרה ההצלחה ממני. ועם כ"ז [כל זה] לא הרהיב בנפשו עוז לפתוח המכתב לראות מה כתוב בו ויועץ לנשוא אותו לבראד, אולי ימצא את האנשים הנקובים על האדרעססע מהמכתב ויראו אולי יש עוד איזה תועלת במכתבו. ואז נשא לבו את רגליו וילך ויכתת רגליו עד בואו לבראד. ויתאחסן בבמה"ד [בבית המדרש] כדרך העניים, ויתחיל לחקור אחרי הפר' [הפרנסים] חדשי [חדשים] שהיו בבראד ערך עשרים שנה קודם. ויגד לו זקן אחד אשר סיפר לו המעשה הזאת מהמכתב: "זוכרני בבירור כי עוד לא היו אנשים כאלו פרנסי[ם] חדשים בבראד מיום היותי לאיש עד היום הזה." וכה שאל גם את השני, גם את השלישי, וכולם ענו אותו כנ"ל. בתוך כך אמר איש אחד: "היום הוא קלפי בבית הקהל על פ"ה [פרנסי הקהילה]. אולי יצאו היום אנשים כאלו." עוד הם מדברים, והנה באו שני נערים לביהמ"ד [לבית המדרש] בצעקת מז"ט מז"ט [מזל טוב, מזל טוב], בדרך היתול לאמור כי ר' פ' [פלונג] ור' פ' [פלונג] נעשו פנ"ה [פרנסי הקהילה] עפ"י [על פי] הקלפי, ואנשי הקהל הובילו לבית הוועד להשיבם על כסאותם. כאשר שאל וחקר עוד הפעם שמותם, ראה כי בבירור הם הנקובים בשמותם על האדרעססע. ויועץ עם זקן אחד מה לעשות. ויען לו כי ילך וימסור המכתב להם. וילך לבית הקהל יאמר להפ"ס [להפרנסים] אשר היה שניהם צעירי[ם] כבני עשרים או עשרים וחמש שנים, ויאמר להם: "עתה ברוכי ה', הנה מכתב שלוחה אליכם מהבעל שם טוב הק' [הקדוש]." וימלאו פיהם שחוק הפרנ"ה [הפרנסי הקהילה] ויאמרו: "מאין באת אתה הפתי, אשר הבאת לנו מכתוב [צ"ל: מכתב] מבעש"ט הק' [הקדוש] אשר נסתלק זה שבע עשרה שנה."

ויען להם ברוח נכאה: "מכפר פי'
 [פלוני] הנני, וגם בעיני יפלא, אך
 מעשה שהיה כך היה." ויספר
 להם הדברים. "ועתה קחו נא את
 המכתב הזה מידי וראו כתוב בו,
 אולי יש בו איזה תועלת, כי אנכי
 ירא לפתחו, כי רואה אני כי זה
 הוא פלא מפלאי תמים דעים."
 ויקחו הפ"ם [הפרנסים] את
 המכתב מיד המוכסן הנ"ל
 ויפתחו אותו. וזה תורף [תורף
 הוא החלק הריק בטופס שבו ממלאים
 פרטים. כאן הכוונה כנראה לתוכן]
 המכתב: "להרבני מוה' [מורי
 ורבי הרב] פלוני ולהרבני מוה'
 [מורי ורבי הרב] פי' [פלוני] פ"ה
 [פרנסי הקהילה] ומנהיגי

יען להם ברוח נכאה מכפר פי' הנני וגם בעיני יפלא אך
 מעשה שהיו כך היה ויספר להם הדברים ועתה קחו נא את
 המכתב הזה מידי וראו כתוב בו הול"ש בו איזה תועלת כי
 אנכי ירא לפתחו כי רואה אני כי זה הוא פלא מפלאי תמים
 דעים ויקחו הפ"ם את המכתב מיד המוכסן הנ"ל ויפתחו אותו
 וזה תורף המכתב להרבני מוה' פלוני ולהרבני מוה' פ"ה
 ומנהיגי הקהל דק"ק בראד הנה בבוא עליכם זה המוכ"ז השתדלו
 נא בטובתו כי עני הגון הוא והיה כל ימיו בעשירות גדול ועתה
 נהפך עליו הגון וירד מנכסיו ועתה תאמרו נא בטובתו אנכי
 כנעש"ט מבקש אתכם בזה ואם לא תאמינו לי כי אנכי שלחתי
 המכתב אני נותן לכם סימן מובהק הנה שתי נשתיכם הרות
 והנה תיכף יגידו לכם כי אשת פלוני תלד בן ואשת פלוני תלד בת
 וזה לכם האות כי אנכי שלחתי לכם את המוכ"ז
 שתדרשו טובתם בכל ישראל בעל שם טוב. ועוד לא לקרוא את
 המכתב, והנה באו המבשרים מביתם כי נשתיכם ילדו. וכאשר נכתב
 במכתב כן היה מיד. ותהום כל העיר וישתוממו והתפלאו על גודל
 קדושת והפלאות רבינו הבעש"ט ז"ל. וזה האיש נתעשר מאוד
 כי העניקו עליו מטובם כל אנשי העיר לבד הפ"ה [הפרנסי הקהילה]
 אשר דרשו שלומו וטובו בכל לב ונפש:

ועתה הקורא שום נא דעתך ולבך על המעשה הזאת והתפלא על גדולת הבורא מהכח אשר שם
 על גדולת סבורה מהכח אשר שם בגדולתו וחודש לו
 כל ימיו:

הקהלה דק"ק [דקהילת קודש] בראד, הנה בבוא עליכם זה המוכ"ז [המוסר כתב זה], השתדלו נא
 בטובתו כי עני הגון הוא והיה כל ימיו בעשירות גדול ועתה נהפך עליו הגלגל וירד מנכסיו. ועתה
 התאמצו נא בטובתו כי אנכי הבעש"ט מבקש אתכם בזה. ואם לא תאמינו לי כי אנכי שלחתי
 המכתב, אני נותן לכם סימן מובהק: הנה שתי נשתיכם הרות והנה תיכף יגידו לכם מז"ט [מזל
 טוב] כי אשת פלוני תלד בן ואשת פלוני תלד בת, וזה לכם האות כי אנכי שלחתי לכם את המוכ"ז
 [המוסר כתב זה] שתדרשו טובתם בכל ישראל בעל שם טוב. ועוד לא לקרוא את
 המכתב, והנה באו המבשרים מביתם כי נשתיכם ילדו. וכאשר נכתב במכתב כן היה מיד. ותהום
 כל העיר וישתוממו והתפלאו על גודל קדושת והפלאות רבינו הבעש"ט ז"ל. וזה האיש נתעשר מאוד
 כי העניקו עליו מטובם כל אנשי העיר לבד הפ"ה [הפרנסי הקהילה] אשר דרשו שלומו וטובו בכל לב
 ונפש:

ועתה הקורא, שום נא דעתך ולבך על המעשה הזאת והתפלא על גדולת הבורא מהכח אשר שם
 בברואיו, והודה לו כל ימיו: